

Datum stupanja na snagu 25.04.2004. (Sl.glasnik BiH 07/01)

S P O R A Z U M
O
UNAPREĐENJU I ZAŠTITI INVESTICIJA
IZMEĐU
BOSNE I HERCEGOVINE
I
REPUBLIKE MAKEDONIJE

Bosna i Hercegovina i Republika Makedonija, u daljem tekstu: “Ugovorne strane”,

U želji da prošire i ojačaju ekonomsku saradnju između dvije države na osnovama ravnopravnosti i uzajamne koristi;

Sa namjerom da stvaraju i održavaju povoljne uslove za veće investiranje investitora jedne Ugovorne strane na teritoriji druge Ugovorne strane;

Uvidjevši da će unapređenje i recipročna zaštita takvih investicija po ovom Sporazumu doprinijeti stimulaciji poslovne inicijative i povećati ekonomski prosperitet obju država;

Sporazumjele su se kako slijedi:

Član 1.
Definicije

U svrhu ovog Sporazuma:

1. Izraz “investicija” označava svaku vrstu sredstava investiranih u svrhu stjecanja

ekonomske koristi ili u drugu poslovnu svrhu od strane investitora jedne Ugovorne strane na teritoriji druge Ugovorne strane u skladu sa zakonima i propisima ove druge i uključivat će posebno, mada ne isključivo:

- a) pokretnu i nepokretnu imovinu, garancije kao i bilo koja druga imovinska prava kao što su hipoteke, servituti, druga prava po zakonu i licence ili druga sredstva obezbjeđenja;
- b) udjele, dionice ili bilo koji drugi oblik učešća u kompanijama;
- c) potraživanja novca ili bilo kojeg izvršenja koje ima ekonomsku vrijednost;
- d) prava intelektualne svojine kao što su autorska prava i njima srodna prava, patenti, industrijski dizajni, trgovački znaci, trgovačka imena i znanje i umijeće;
- e) poslovne koncesije date zakonom ili po ugovoru, uključujući koncesije za istraživanje, uzgajanje, ekstrakciju i eksploataciju prirodnih resursa.

Bilo koja kasnija promjena oblika u kojem su sredstva investirana ili reinvestirana neće utjecati na njihov karakter kao investicija, pod uslovom da je takva promjena u skladu sa zakonima i propisima Ugovorne strane na čijoj teritoriji je investicija izvršena.

2. Izraz "investitor" označava bilo koje fizičko ili pravno lice jedne Ugovorne strane koje investira na teritoriji druge Ugovorne strane:

a) u odnosu na Bosnu i Hercegovinu:

- (i) izraz "fizičko lice" označava bilo koje fizičko lice koje uživa status državljana Bosne i Hercegovine prema zakonima koji su na snazi u Bosni i Hercegovini, koje ima prebivalište ili glavno mjesto poslovanja u Bosni i Hercegovini;
- (ii) izraz "pravno lice" označava bilo koje pravno lice osnovano u skladu sa važećim zakonima u Bosni i Hercegovini koje ima registrovano sjedište, centralnu upravu ili glavno mjesto poslovanja na teritoriji Bosne i Hercegovine.

b) u odnosu na Republiku Makedoniju:

- (i) izraz "fizičko lice" označava bilo koje fizičko lice koje je državljanin Republike Makedonije.
- (ii) izraz "pravno lice" označava bilo koje pravno lice uključujući preduzeća, kompanije, korporacije i/ili organizacije osnovane ili organizirane u skladu sa zakonodavstvom Republike Makedonije koje ima sjedište na teritoriji Republike Makedonije.

3. Izraz "prihodi" označava iznos dobijen od investicije i posebno, mada ne isključivo, uključuje rojalitete, profite, kamate, dividende, prihode od kapitala, sve naknade i druge kompanzacije.

4. Izraz "teritorija" označava:

- a) u odnosu na Bosnu i Hercegovinu: svu kopnenu teritoriju Bosne i Hercegovine, njeno teritorijalno more, svu površinu, podzemlje i zračni prostor iznad, uključujući bilo koju pomorsku oblast smještenu iza teritorijalnog mora Bosne i Hercegovine, koja jeste ili može u budućnosti biti, prema zakonu Bosne i Hercegovine, a saglasno međunarodnom pravu, označena kao područje unutar kojeg Bosna i Hercegovina može vršiti prava u odnosu na morsko dno i podzemlje i prirodne resurse;
- b) u odnosu na Republiku Makedoniju: teritoriju Republike Makedonije uključujući zemlju, vodu i zračni prostor nad kojima Republika Makedonija vrši, u skladu sa međunarodnim pravom, suverena prava i jurisdikciju nad takvim područjima.

Član 2. Unapređenje i zaštita investicija

1. Svaka Ugovorna strana ohrabrivat će i stvarati povoljne, stabilne i transparentne uslove za investitore druge Ugovorne strane da investiraju kapital na njenoj teritoriji i dopustit će takve investicije u okviru svojih zakona i propisa.
2. Investicijama investitora bilo koje Ugovorne strane bit će u svako doba odobren pošten i pravičan tretman i uživat će punu zaštitu i sigurnost na teritoriji druge Ugovorne strane. Nijedna Ugovorna strana neće ni na koji način, nerazumnim ili diskriminatorским mjerama, ometati proširivanje, upravljanje, održavanje, korišćenje, uživanje ili raspolaganje, na svojoj teritoriji, investicijama investitora druge Ugovorne strane.

Član 3. Nacionalni tretman i Tretman najpovlaštenije nacije

1. Svaka Ugovorna strana će na svojoj teritoriji odobriti investicijama i prihodima investitora druge Ugovorne strane tretman koji ni u kojem slučaju neće biti manje povoljan od onog koji odobrava investicijama i prihodima svojih vlastitih investitora ili investicijama i prihodima investitora bilo koje treće države, zavisno od toga koji je povoljniji za investitore druge Ugovorne strane.
2. Nijedna Ugovorna strana neće na svojoj teritoriji podvrgnuti investitore druge Ugovorne strane, u pogledu njihovog proširivanja, upravljanja, održavanja, korišćenja, uživanja ili raspolaganja njihovim investicijama, tretmanu manje povoljnom od onog koji pruža svojim vlastitim investitorima ili investitorima bilo koje treće države, zavisno od toga koji je povoljniji za investitore druge Ugovorne strane.
3. Odredbe stavova 1. i 2. ovog člana nisu sačinjene tako da obavezuju jednu Ugovornu stranu da na investitore druge Ugovorne strane proširi korist bilo kojeg tretmana, prednosti ili povlastice koji rezultiraju iz:
 - a) članstva ili pridruživanja bilo kojoj postojećoj ili budućoj zoni slobodne trgovine, carinskoj uniji, ekonomskoj uniji, zajedničkom tržištu ili sličnom međunarodnom sporazumu u kojem je Ugovorna strana članica ili to može postati;

- b) sporazuma o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja ili bilo kojih drugih aranžmana koji se u cijelosti ili većim dijelom odnose na pitanja oporezivanja.

Član 4. Nacionalizacija i eksproprijacija

1. Investicije investitora bilo koje Ugovorne strane neće biti nacionalizovane, eksproprijisane ili podvrgnute mjerama koje imaju isti efekat kao i nacionalizacija ili eksproprijacija (u daljem tekstu: "eksproprijacija") na teritoriji druge Ugovorne strane, izuzev u javne svrhe, po propisnom pravnom postupku, na nediskriminatorskoj osnovi i uz brzu, adekvatnu i efektivnu kompenzaciju.
2. Takva kompenzacija će predstavljati pravičnu tržišnu vrijednost pogođene investicije neposredno prije eksproprijacije ili prije nego predstojeća eksproprijacija bude javno poznata na način koji utječe na vrijednost investicije, zavisno od toga šta je ranije. Kompenzacija će uključivati kamatu obračunatu na osnovu godišnjeg LIBOR-a za valutu u kojoj je izvršena investicija, od datuma eksproprijacije do datuma isplate. Kompenzacija će biti plaćena u slobodno konvertibilnoj valuti i učinjena prenosivom bez odlaganja u zemlju koju su odredili odnosni tražioci.
3. Pravovaljanost bilo koje takve eksproprijacije i iznosa kompenzacije bit će predmet preispitivanja prema zakonom propisanom postupku.

Član 5. Kompenzacija za gubitke

Investitorima bilo koje Ugovorne strane koji trpe gubitke, uključujući štete, u odnosu na svoje investicije na teritoriji druge Ugovorne strane, usljed rata ili drugog oružanog sukoba, revolucije, državnog vanrednog stanja, pobune, ustanka ili nereda, bit će od strane druge Ugovorne strane odobren tretman, u pogledu restitucije, obeštećenja, kompenzacije ili drugog rješenja, ne manje povoljan od onog koji ta Ugovorna strana odobrava svojim vlastitim investitorima ili investitorima bilo koje treće države, zavisno od toga koji je povoljniji za investitore druge Ugovorne strane.

Član 6. Transferi

1. Svaka Ugovorna strana garantovat će investitorima druge Ugovorne strane slobodan transfer uplata koje se odnose na njihove investicije u i iz svoje teritorije. Takvi transferi uključivat će posebno, mada ne isključivo:

- a) početni kapital i dodatne iznose potrebne za održavanje i razvoj investicije;
- b) prihode od investicije;
- c) sredstva za otplatu kredita koji se odnose na investiciju;

- d) prihode od potpune ili djelimične prodaje ili likvidacije investicije;
 - e) bilo koju kompenzaciju ili drugo plaćanje koji se odnose na članove 4. i 5. ovog Sporazuma;
 - f) plaćanja dobijena na osnovu riješenih sporova;
 - g) nepotrošene zarade i druge naknade državljana angažovanih iz inostranstva u vezi sa investicijom.
2. Transferi će biti izvršeni bez nepotrebnog odlaganja u konvertibilnoj valuti po deviznom kursu koji se primjenjuje na dan transfera.
 3. U slučaju nepostojanja tržišta stranih valuta, kurs koji će se koristiti bit će zadnji kurs valute koji važi za konverziju valuta u Specijalna Prava Vučenja.
 4. Ugovorne strane se obavezuju da takvim transferima odobre tretman ne manje povoljan od tretmana odobrenog transferima koji potječu od investicija izvršenih od strane investitora bilo koje treće države.

Član 7. Subrogacija

1. Ako jedna Ugovorna strana ili agencija koju je ona odredila izvrši zakonito plaćanje bilo kojem od svojih investitora, po garanciji ili ugovoru o osiguranju od nekomercijalnih rizika, koje je dala u odnosu na investiciju, druga Ugovorna strana priznat će, unatoč svojim pravima iz člana 10. ovog Sporazuma, valjanost subrogacije u korist prvonavedene Ugovorne strane ili njene agencije bilo kojeg prava ili potraživanja koje je imao investitor.
2. Ugovorna strana ili njena agencija na koju su prenijeta prava investitora bit će u svim okolnostima ovlaštena na ista prava i na isti tretman kao i oštećeni investitor, u pogledu plaćanja koja proistječu iz tih prava.
3. U slučaju subrogacije, kako je definirano u stavu 1. ovog člana, investitor neće podnositi tužbu ili drugi zahtjev, osim ako nije ovlašten da tako postupi od strane Ugovorne strane ili agencije koju je ona odredila.

Član 8. Rješavanje sporova između investitora i Ugovorne strane

1. Sporovi između Ugovorne strane i investitora druge Ugovorne strane bit će najavljeni u pismenoj formi. Bilo koji spor koji može nastati između jedne Ugovorne strane i investitora druge Ugovorne strane u vezi sa investicijom na teritoriji te druge Ugovorne strane, rješavat će se na prijateljski način putem konsultacija i pregovora.
2. Ako se takav spor ne može riješiti na način iz stava 1. ovog člana u roku od šest mjeseci od datuma zahtjeva bilo koje strane za rješavanje spora na prijateljski način, odnosni investitor

može pokrenuti spor bilo pred:

- a) Nadležnim sudom ili administrativnim tribunalom Ugovorne strane na čijoj teritoriji je investicija izvršena; ili
- b) Ad hoc arbitražnim tribunalom ustanovljenim prema Arbitražnim pravilima Komisije Ujedinjenih nacija za međunarodno trgovinsko pravo (UNCITRAL); ili
- c) Međunarodnim centrom za rješavanje investicionih sporova (u daljem tekstu: "Centar") putem posredovanja ili arbitraže, ustanovljenom prema Konvenciji o rješavanju investicionih sporova između država i državljana drugih država, otvorenoj za potpisivanje u Washington-u D.C. 18. marta 1965. godine (u daljem tekstu: "Konvencija"), u slučaju da su obje Ugovorne strane postale članice Konvencije.

3. Nijedna Ugovorna strana neće nastaviti posredstvom diplomatskih kanala bilo koji spor koji je pokrenut pred Centrom.

4. Arbitražna odluka zasnivat će se na:

- odredbama ovog Sporazuma;
- zakonima Ugovorne strane na čijoj teritoriji je investicija izvršena uključujući pravila koja se odnose na sukobe zakona; i
- pravilima i općeprihvaćenim principima međunarodnog prava.

5. Arbitražna odluka bit će konačna i obavezujuća za obje strane u sporu i bit će izvršena u skladu sa propisima odnosne Ugovorne strane.

6. Ugovorna strana neće se za vrijeme arbitražnog postupka ili izvršavanja odluke pozivati u vidu odbrane, prigovora, protuzahjteva, prava na odštetu ili drugih razloga, na činjenicu da je investitor koji je strana u sporu dobio ili će dobiti, shodno ugovoru o osiguranju ili garanciji od političkih rizika, odštetu ili neku drugu naknadu za svu navodnu štetu ili njen dio.

Član 9.

Konsultacije i razmjena informacija

1. Na zahtjev jedne Ugovorne strane druga Ugovorna strana će bez nepotrebnih odlaganja pristupiti razgovorima o tumačenju i primjeni ovog Sporazuma.
2. Na zahtjev bilo koje Ugovorne strane, razmijenit će se informacije o utjecaju koji zakoni, propisi, odluke, administrativne prakse ili procedure ili politike druge Ugovorne strane mogu imati na investicije obuhvaćene ovim Sporazumom.

Član 10.

Rješavanje sporova između Ugovornih strana

1. Sporovi između Ugovornih strana u vezi sa tumačenjem ili primjenom ovog Sporazuma bit će, ako je to moguće, rješavani putem konsultacija i pregovora posredstvom diplomatskih kanala.
2. Ako se spor između Ugovornih strana ne može riješiti na način iz stava 1. ovog člana u roku od šest mjeseci od datuma zahtjeva za rješavanjem, spor će na zahtjev bilo koje Ugovorne strane biti podnesen arbitražnom tribunalu od tri člana.
3. Takav arbitražni tribunal bit će konstituiran za svaki pojedini slučaj na sljedeći način. U roku od dva mjeseca od datuma prijema zahtjeva za arbitražu, svaka Ugovorna strana imenovat će jednog člana tribunala. Ta dva člana zatim će izabrati državljanina treće države koji će po odobrenju Ugovornih strana biti imenovan predsjedavajućim tribunala. Predsjedavajući će biti imenovan u roku od dva mjeseca od dana imenovanja druga dva člana.
4. Ako u toku perioda određenih u stavu 3. ovog člana nisu izvršena potrebna imenovanja, bilo koja od Ugovornih strana može pozvati Predsjednika Međunarodnog suda pravde da izvrši potrebna imenovanja. Ako je Predsjednik državljanin bilo koje od Ugovornih strana ili je na neki drugi način spriječen da obavi navedenu funkciju, Potpredsjednik će biti pozvan da izvrši potrebna imenovanja. Ako je Potpredsjednik državljanin bilo koje od Ugovornih strana ili je takođe spriječen da obavi navedenu funkciju, bit će pozvan najstariji član Međunarodnog suda pravde, koji nije državljanin ni jedne od Ugovornih strana, da obavi potrebna imenovanja.
5. Tribunal će odrediti svoj vlastiti postupak.
6. Arbitražni tribunal donijet će svoju odluku većinom glasova. Takva odluka bit će konačna i obavezujuća za obje Ugovorne strane.
7. Svaka Ugovorna strana snosit će troškove svog člana tribunala i svog predstavljanja u arbitražnom procesu; troškove Predsjednika i ostale troškove Ugovorne strane će snositi u jednakim dijelovima. Tribunal može, međutim, u svojoj odluci naložiti da veći dio troškova snosi jedna od Ugovornih strana, i ta odluka bit će obavezujuća za obje Ugovorne strane.
8. Spor neće biti podnešen Međunarodnom arbitražnom tribunalu za rješavanje spora u skladu sa ovim članom, ako je isti spor već dostavljen na rješavanje drugom arbitražnom sudu u skladu sa članom 8. ovog Sporazuma sve dok taj postupak još traje. Ovo ne utječe na mogućnost rješavanja spora u skladu sa stavom 1 ovoga člana.

Član 11.

Primjena Sporazuma

Ovaj Sporazum primjenjivat će se na investicije na teritoriji Ugovorne strane, izvršene u skladu sa njenim zakonima i propisima, od strane investitora druge Ugovorne strane poslije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Član 12.
Stupanje na snagu, trajanje i prestanak

1. Svaka Ugovorna strana obavijestit će drugu u pismenoj formi o izvršenju internih zakonskih formalnosti koje se zahtijevaju na njenoj teritoriji za stupanje na snagu ovog Sporazuma. Ovaj Sporazum stupit će na snagu trideset dana od datuma slanja kasnije od dvije notifikacije.
2. Ovaj Sporazum ostat će na snazi za period od deset godina od dana njegovog stupanja na snagu i nastavit će da važi ako se ne otkáže u skladu sa stavom 3 ovog člana.
3. Bilo koja Ugovorna strana može, uz davanje pismene obavijesti drugoj Ugovornoj strani godinu dana unaprijed, otkazati ovaj Sporazum na kraju početnog perioda od deset godina ili u bilo koje vrijeme nakon toga.
4. U odnosu na investicije izvršene ili stečene prije datuma prestanka ovog Sporazuma, odredbe svih drugih članova ovog Sporazuma ostat će na snazi za daljnji period od deset godina od dana prestanka.
5. Ovaj Sporazum može biti izmijenjen pismenim dogovorom između Ugovornih strana. Bilo koja izmjena stupit će na snagu po istoj proceduri koja se zahtijeva za stupanje na snagu ovog Sporazuma.
6. Ovaj Sporazum važi bez obzira na to da li između Ugovornih strana postoje diplomatski ili konzularni odnosi.

U POTVRDU OVOGA potpisani predstavnici, propisno za to ovlašteni, potpisali su ovaj Sporazum.

SAČINJENO u _____ dana _____ 2001. u dva originala na bosanskom/hrvatskom/srpskom, makedonskom i engleskom jeziku, pri čemu su svi tekstovi jednako autentični. U slučaju razlike u tumačenju, engleski tekst će biti mjerodavan.

ZA
BOSNU I HERCEGOVINU

ZA
REPUBLIKU MAKEDONIJU

